

NIEUW LEVEN VOOR NAORLOGSE SCHOLEN

In heel Nederland vind je ze: schoolgebouwen uit de jaren vijftig tot en met zeventig, de tijd van de wederopbouw en de babyboom. Gemeenten en schoolbesturen staan nu voor de vraag wat ermee moet gebeuren: sloop / nieuwbouw, of behoud / renovatie. Stichting Mevrouw Meijer pleit voor behoud, renovatie en transformatie als eerste keus. Daar zijn sterke argumenten voor. Daarom: gun uzelf een historische school met een nieuwe toekomst.

VENSTER OP DE TOEKOMST

Naoorlogse schoolgebouwen weerspiegelen een optimistische visie. Met hun nadruk op licht en lucht boden ze de nieuwe generatie een venster op de toekomst. Het zijn bovendien praktische gebouwen: slim, efficiënt en flexibel. Vooral de klaslokalen zijn superieur: zo ruim als toen zijn ze later nooit meer gebouwd. In de jaren zeventig kwamen er gemeenschappelijke binnenruimten bij.

“Scholen worden – anders dan in andere sectoren – nauwelijks gerenoveerd”

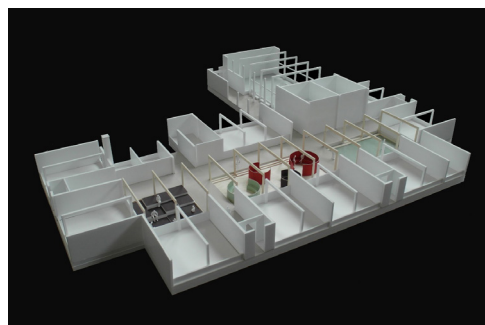
Deze naoorlogse scholen zijn de werkpaarden van het onderwijs. Ze hebben zich telkens aan nieuwe gebruikseisen aangepast. Dankzij hun flexibiliteit zijn ze ook nu nog niet verouderd. Ze maken soms een haveloze of rommelige indruk, maar dat valt eenvoudig te verhelpen. Door ze op te schonen wordt zichtbaar hoe functioneel, prettig en tijdloos ze nog altijd zijn.

KORTH TIELENS

Het is kortzichtig om als eerste keus aan sloop / nieuwbouw te denken.

Een serieuze afweging zal vaak uitvallen ten gunste van behoud / renovatie / transformatie. Waarom doen scholen en gemeenten dat dan zo weinig? Uit onwennigheid? ‘Scholen worden – anders dan in andere sectoren – nauwelijks gerenoveerd’, schreef de PO-Raad (2011).

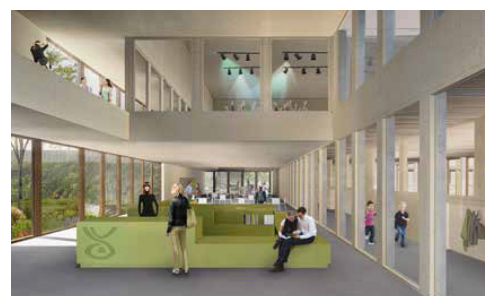

SERGE SCHOENAKER

Het is tijd om bewustere keuzen te maken. Langzaam breken nieuwe ideeën over scholenbouw door. Ook de PO-Raad pleit voor regelgeving die renovatie als serieus alternatief behandelt. Gooi dus niet zomaar je oude school weg.

NIEUW LEVEN

Hoe het kan, laat de stichting Mevrouw Meijer zien. Samen met gemeenten en schoolbesturen onderzoekt zij hoe bestaande schoolgebouwen kunnen transformeren naar scholen van de toekomst. Mevrouw Meijer doet dit in een inspirerend participatietraject, samen met architecten die niet eerder een school hebben ontworpen en die met frisse en slimme oplossingen komen.

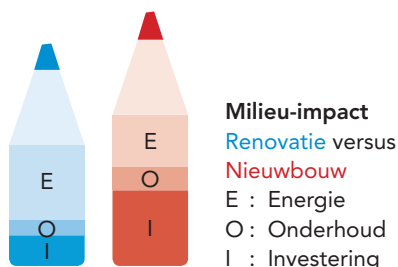
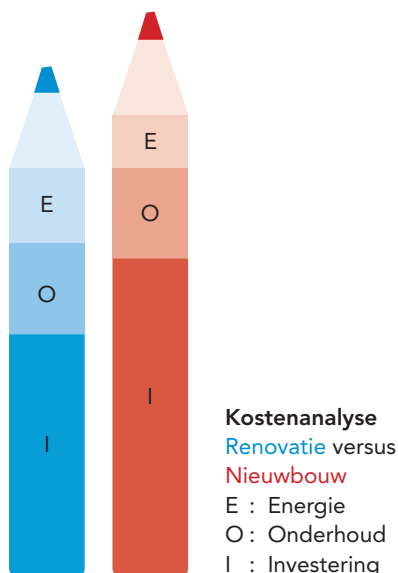

BEUWING MARTENSEN

Deze aanpak is toegepast op een groep van 14 schoolgebouwen in de Haarlemse wijk Schalkwijk. Haarlem wilde ze aanvankelijk slopen, maar heeft als een van de eerste gemeenten in Nederland de ommekeer gemaakt naar behoud en transformatie als principe. Op basis van het onderzoek van Mevrouw Meijer is het meerjarenprogramma voor onderwijshuisvesting (IHP) opgesteld. ‘Mevrouw Meijer leerde Haarlem anders kijken’, aldus Yvon Remers, gemeente Haarlem, in VNG Magazine. De Haarlemse resultaten zijn te zien in de reizende tentoonstelling ‘Herbestemmen van school naar school’. Mevrouw Meijer heeft daarnaast onderzoek gedaan naar afzonderlijke scholen in Groningen, Utrecht, Amsterdam, Emmen, Huissen en Eindhoven.

“Toen ik hoorde hoeveel vierkante meter je bij nieuwbouw per kind krijgt, schrok ik echt. We hebben nu veel meer. Ik dacht ineens: als je dit plat gooit krijgen we dit volume nooit meer terug”

Conclusie:
je krijgt meer school voor je geld. Gooi dus niet zomaar je oude school weg.

VIER ARGUMENTEN

Behoud en transformatie van een bestaand schoolgebouw is een betere keus dan sloop en nieuwbouw, vindt Mevrouw Meijer. Hier zetten we de argumenten op een rij.

- 1. Functionaliteit.** De flexibiliteit uit het verleden blijft ook in de toekomst actueel. Vooral op de lokalen moet je zuinig zijn. Zoals de Groningse schooldirecteur Wally van der Vlugt zei: ‘Toen ik hoorde hoeveel vierkante meter je bij nieuwbouw per kind krijgt, schrok ik echt. We hebben nu veel meer. Ik dacht ineens: als je dit plat gooit krijgen we dit volume nooit meer terug.’ (Onderwijsblad, 2012)
- 2. Historische en sociale waarde.** Deze scholen zijn kenmerkend voor de naoorlogse geschiedenis. Hier ging half Nederland naar school. Ze zijn een anker in de geheugen en in de wijk. Dit alleen al maant tot zorgvuldigheid.
- 3. Duurzaamheid.** Sloop en nieuwbouw kosten zeer veel energie en grondstoffen. Het lagere energiegebruik van nieuwbouw weegt daar in geen veertig jaar tegenop. Duurzaam omgaan met de bestaande gebouwen voorraad is de grote opgave van deze tijd. Oftewel: behoud is de ‘beste keus’.
- 4. Het is financieel aantrekkelijk.** De kosten van behoud/transformatie zijn 10 tot 30 % lager dan van sloop/nieuwbouw, zo heeft bouwkostenbureau Winket voor Mevrouw Meijer berekend. Er zijn minder financiële risico’s, minder kinderziekten en meer vierkante meters. Je krijgt meer school voor je geld.

WAT KAN MEVROUW MEIJER VOOR U DOEN

Mevrouw Meijer helpt schoolbesturen en gemeenten om op een frisse manier naar de toekomst van schoolgebouwen te kijken. Met oog voor functionaliteit, immateriële waarden, duurzaamheid, en financiën. Door gebruik te maken van de ontwerpkraft van de architectuur, kunnen wij oplossingen letterlijk ‘in beeld’ brengen.

Mevrouw Meijer levert concrete ontwerpen en zorgt voor cultuurverandering en deskundigheidsbevordering. Onderdeel van onze werkwijze is een participatieproces waarin alle betrokkenen concreet samenwerken. Zo kunnen we vastgelopen processen vlottrekken.

U kunt Mevrouw Meijer betrekken bij plannen voor één schoolgebouw, of voor meerdere scholen in onderlinge samenhang, zoals in Haarlem. Dit ‘model Haarlem’ is toepasbaar op andere steden, maar ook in het landelijk gebied, bijvoorbeeld in krimpgebieden.

Wij zijn gespecialiseerd in de aanpak van bestaande scholen, met sloop / nieuwbouw eventueel als aanvulling. Wilt u tijdig omschakelen naar een duurzame koers, dan heeft Mevrouw Meijer kennis, inzicht, ervaring en inspiratie op het gebied van scholenbouw te bieden.

Wilt u nader kennismaken met Mevrouw Meijer?

Wij geven presentaties en nemen deel aan discussies. Ook is de reizende tentoonstelling ‘Herbestemmen van school naar school’ beschikbaar i.s.m. ABC Architectuurcentrum in Haarlem. Meer informatie, inclusief publicaties, op: www.mevrouwmeijer.nu

ALVAREZ OUBURG

